

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۰۷/۳۰
عنوان موضوع	بررسی مراتب اعتراض صادرکنندگان به تحمیل تعهدات ارزی محصولات با منشاء مواد اولیه وارداتی (خارجی) صنایع مستقر در منطقه آزاد ارس به دلیل عدم هماهنگی بانک مرکزی و مناطق آزاد		
مرجع طرح موضوع	واحدهای تولیدی منطقه آزاد ارس		
شرح موضوع	<p>بر اساس مصوبات هیأت وزیران و شورای عالی هماهنگی اقتصادی، همه صادرکنندگان کالا به خارج از کشور وظیفه دارند، ارز ناشی از صادرات را به چرخه اقتصادی کشور برگردانند. در واقع هدف از تصویب این طرح، بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور می باشد و محصولات داخلی مورد استفاده از مواد اولیه داخلی و ارزش افزوده ایجاد شده در کشور، هنگام صادرات ملزم به بازگشت ارز است.</p> <p>مطابق کمیته سیاست گذاری یکپارچه و هماهنگ در امور ارزی کشور، در تاریخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۷ مصوبه ای مبنی بر چنانچه بیش از ۸۰ درصد کالای اظهار شده برای صادرات با تشخیص گمرک و وزارت صنعت از محل کالاهای ورود موقت موضوع ماده (۵۱)^۱ قانون امور گمرکی تولید شده باشد، از سپردن تعهد برای بازگشت ارز حاصل از صادرات معاف است، ابلاغ گردید.</p> <p>با عنایت به اینکه صدور کالای ساخته شده در مناطق آزاد به خارج از کشور؛ اعم از آنکه مواد اولیه داخلی و یا خارجی باشد به موجب بند (۱) ماده (۹) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری- صنعتی مجاز می باشد. و همچنین با توجه به بند (۵) ماده (۴) و تبصره ذیل آن ورود کالا از خارج از کشور برای صادرات مجدد و... به صورت موقت تحت نظارت سازمان هر مناطق مجاز می باشد، لذا معافیت های منظور شده برای ماده (۵۱) قانون امور گمرکی، شامل محصولات صادراتی تولید شده از مواد اولیه خارجی در مناطق آزاد نیز می گردد.</p> <p>همچنین بر اساس چهل و چهارمین نشست کمیته اقدام ارزی؛ در خصوص مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالای صادراتی که به منظور تولید یا پردازش به محدوده مناطق آزاد تجاری- صنعتی یا ویژه اقتصادی وارد می گردد، به شرط عدم تامین و تخصیص ارز برای ورود کالاهای مذکور، با تایید دبیرخانه شورایعال مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی مبنی بر ورود مواد اولیه به منطقه و استفاده آن در تولید کالای صادراتی و تایید ارزش کالا با همکاری گمرک طبق مفاد بند (۳) توافق نامه فیما بین به شماره ۱۴۰۰۲/۱۰/۱۴۳۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۰، مبنای محاسبه تعهدات ارزی صادراتی، کسر ارزش کالای ورودی از ارزش پروانه های صادراتی مربوطه متقاضی و بازگشتارز به روش فروش ارز در سامانه نیما می باشد.</p>		

^۱- ماده ۵۱ قانون امور گمرکی: ورود موقت برای پردازش، رویه گمرکی است که براساس آن کالا می تواند به طور موقت به قلمرو گمرکی وارد شود، تا ساخته، تکمیل، تعمیر یا فرآوری شده و سپس صادر شود. این رویه همچنین شامل موادی از قبیل تسریع کننده ها (کاتالیزت ها) که در ساخت، تکمیل و فرآوری مصرف می شود نیز می گردد. کالاهای کمکی از قبیل روان کننده ها و ابزارآلات مشمول رویه ورود موقت برای پردازش نیست. محصولات به دست آمده محصولاتی می باشند که از ساخت، تکمیل، فرآوری و تعمیر کالاهایی که برای آنها مجوز استفاده از رویه ورود موقت برای پردازش اخذ شده به دست می آیند.

^۲- ماده ۹ مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی: صدور و خروج کالا از منطقه طبق مقررات و به روش زیر مجاز است:

۱ - صدور کالای ساخته شده در منطقه به خارج از کشور یا دیگر مناطق آزاد کشور اعم از آنکه مواد اولیه به کار رفته در آن از داخل کشور و یا از خارج یا از دیگر مناطق کشور تأمین شده باشد مجاز و مستلزم تنظیم اظهارنامه صادراتی به منظور ثبت آماری می باشد.

^۳- بند ۵ ماده ۴ مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی: به استثنای مواردی که سازمان هر منطقه، ترتیب دیگری مقرر دارد، ورود کالا از خارج، سایر مناطق آزاد کشور یا از قلمرو گمرکی، برای عرضه در نمایشگاه صادرات مجدد، بسته بندی مجدد، تفکیک، درجه بندی، پاک کردن، مخلوط کردن و عملیات مشابه به صورت موقت و با پرداخت هزینه های خدماتی تحت نظارت سازمان هر منطقه مجاز است. استفاده یا فروش این کالاها که از خارج وارد شده در منطقه بر اساس ارزش کالا هنگام ورود به منطقه مشمول پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی و انجام تشریفات ترخیص قطعی می باشد.

تبصره: کالاهایی که به منظور تکمیل یا تعمیر از خارج یا از دیگر مناطق آزاد کشور یا از سایر نقاط کشور وارد منطقه می شوند به صورت ورود موقت و بر اساس ضوابط منطقه و یا معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی ولی با پرداخت هزینه های خدماتی مجاز است. مهلت نگهداری این کالاها به صورت موقت در مناطق حداکثر دو سال خواهد بود.

لیکن طبق اعلام صاحبان صنایع مستقر در منطقه آزاد ارس، محصولات تولید شده در این واحدها چه با منشاء مواد اولیه وارداتی (خارجی) و چه منشاء مواد اولیه داخلی، شامل ایفای تعهدات ارزی می گردند. این مشکل که به دلیل عدم وجود شیوه ثبت واردات و صادرات مختص مناطق آزاد ایجاد شده، فعالین این منطقه را با مشکلات عدیده ای مواجه کرده است.

با عنایت به اینکه کلیه کالاهای وارداتی به مناطق آزاد، از جمله مواد اولیه واحدهای تولیدی به صورت پروانه ترانزیتی خارجی وارد منطقه می شوند. لذا هنگامیکه محصول تولیدی از مواد اولیه خارجی تولید و یا تبدیل به محصول نهایی می گردد و به کشورهای دیگر صادر می شود، بدلیل عدم وجود ساز و کار مناسب و تفکیک شیوه واردات و صادراتی باعث شده مواد اولیه خارجی مورد استفاده در محصول که ارزی نیز بابت آن دریافت نشده، مشمول رفع تعهد ارزی گردد.

علیرغم مواد قانونی و تصمیمات اتخاذ شده فوق الذکر، ابلاغیه ای به شماره (۳۵۰/۹۷/۱۲۳۹۱۵۷) مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴؛ با موضوع "شرایط صدور کالاهای تولید شده در مناطق" صادر گردید و به گمرک جمهوری اسلامی ایران اجازه داد، کالاهایی که مشمول ممنوعیت و محدودیت در سرزمین اصلی می باشند، با رعایت ضوابط تعیین شده، قابل صدور در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می گردند. مطابق این ابلاغیه ۱۰۰ درصد و یا مقداری از مواد اولیه کالای تولیدی که از مواد اولیه وارداتی (خارجی) استفاده شده باشد، مشمول محدودیت ها و ممنوعیت صادراتی نیست و صدور گواهی مقدار مواد اولیه وارداتی (خارجی) مورد استفاده در محصول به سازمان مناطق آزاد محول شده است.

بر اساس اظهارات؛ سابقا در ابتدای سال کوتاه تمامی رژیم های گمرکی اعلام می شد و واحدها؛ تسویه ارزی و تعهد ارزی خود را ایفا می کرد. لیکن با راه اندازی سامانه جامع امور گمرکی همه فرایندها به صورت الکترونیکی انجام می گیرد و به دلیل عدم هماهنگی بانک مرکزی با منطقه آزاد چنین مشکلاتی ایجاد شده است.

لازم به ذکر است، هر سریال سندی که در سامانه ثبت می شود، کدرگیری دریافت می کند و تمامی اطلاعات؛ از جمله گواهی تولید، میزان تولید، میزان کالای ورودی و ... در سامانه گمرک قابل مشاهده و قابل پیگیری می باشد. متأسفانه عدم اطلاع کافی کارشناسان بانک مرکزی از شیوه های واردات و صادرات مناطق آزاد و عدم پیش بینی این موضوع، واحدهای تولیدی مستقر در این مناطق را به دلیل عدم ایفای تعهدات ارزی با مشکلاتی نظیر معرفی به تعزیرات، تعلیق کارت بازرگانی، مشکلات بانکی روبرو کرده است.

۴- ابلاغیه شماره (۳۵۰/۹۷/۱۲۳۹۱۵۷) مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ گمرک ایران:

در صورتیکه محصول تولیدی با ۱۰۰ درصد مواد اولیه خارجی تولید شده باشد، مشمول ممنوعیت و محدودیت های وضع شده جهت صادرات نمی گردد.

در صورتیکه محصول تولیدی با ۱۰۰ درصد مواد اولیه داخلی تولید شده باشد، مشمول ممنوعیت و محدودیت های وضع شده جهت صادرات می شود.

در صورتیکه محصول تولیدی با درصدی از مواد اولیه داخلی و خارجی تولید شده باشد، صادرات محصول تولیدی به میزان مواد اولیه خارجی به کار رفته در محصول (به میزان مازاد سهم مجاز ورود به داخل که بر اساس مصوبه کمیسیون ارزش افزوده مربوط به آن محصول قابل استحصال است) مشمول ممنوعیت و محدودیت های وضع شده جهت صادرات نمی باشد و صادرات به میزان مواد اولیه داخلی به کار رفته در محصول (به میزان سهم مجاز ورود به داخل مذکور در متن مصوبه کمیسیون ارزش افزوده مربوط به آن محصول)، مشمول محدودیت ها و ممنوعیت های وضع شده جهت صادرات خواهد بود.

الف: ملاک عمل در خصوص موارد مذکور و تشخیص اینکه چه میزان کالا در مناطق تولید شده است، مصوبات کمیسیون ارزش افزوده (شورایعالی مناطق آزاد و ویژه) و گواهی تولید صادره توسط سازمانهای عامل مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی بوده و کلیه گواهی های مذکور، از طریق دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه به این دفتر واصل شده و از سوی این دفتر به گمرکات اجرایی ذیربط ابلاغ خواهد گردید.

ب: در مواردی که مطابق تصریح متن بخشنامه های ابلاغی، ممنوعیت یا محدودیت ابلاغ شده مشمول صادرات کالاهای تولیدشده در مناطق آزاد و ویژه نیز گردد (همچون ممنوعیت صادرات عین کالاهای وارداتی از محل ارز رسمی و نیمایی موضوع بخشنامه شماره ۳۱۸/۹۷/۱۲۸۲۹۷۰ مورخ ۹۷/۱۰/۱۹)، تصریح موصوف ارجحیت داشته و موارد مذکور در این بخشنامه موضوعیت نخواهد داشت.

<p>گفتنی است در گذشته مشکل مشابه سامانه ای در خصوص صادرات از محل ورود موقت در سرزمین اصلی وجود داشت که با ابلاغ بخشنامه شماره ۹۷/۱۴۹۰۷۲۵ مورخ ۹۷/۱۲/۰۴ گمرک ایران مرتفع شده و صادرکننده با انتخاب گزینه صادرات از محل ورود موقت در سامانه گمرک، ملزم به تعهد ارزی نمی گردد.</p> <p>لازم به ذکر است در این خصوص مکاتبات و جلسات متعددی تشکیل شده، لیکن تاکنون مشکل این واحدها مرتفع نشده و همچنان با مشکلات معرفی به تعزیرات، تعلیق کارت بازرگانی و مشکلات بانکی مواجه می باشند.</p>	
<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. متاسفانه واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد به دلیل ناهماهنگی موجود و عدم پیش بینی ساز و کار مناسب در سامانه، گمرکی ملزم به رفع تعهد محصولات تولیدی با منشأ مواد اولیه خارجی می شوند که این امر موجب هزینه مضاعف، طولانی شدن پروسه کار، تعلیق کارت بازرگانی، معرفی به تعزیرات می گردند. این در حالیست که برای این محصول ارزی دریافت نشده و برابر چهل و چهارمین نشست کمیته اقدام ارزی، ملزم به رفع تعهد ارزی نمی باشد.</p> <p>۲. این اتفاق ناشی از عدم توجه کارشناسان بانک مرکزی به مدارک و مستندات و گواهی تولید سند ارسالی به سامانه گمرک می باشد که نیازمند بررسی این کارشناسان و یا تعریف ساز و کار مناسب جهت تفکیک مواد اولیه مورد استفاده در محصولات مشمول و غیر مشمول تعهدات ارزی می باشد.</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگانی از سازمان منطقه آزاد ارس، گمرک تبریز، گمرک منطقه آزاد ارس-جلفا، گمرک منطقه آزاد ارس، انجمن کارگزاران گمرکی استان، شرکت تندیس پویان تدبیر ارس، شرکت آیدین تجارت ارس، شرکت خزر نفت ارس، مشاور حقوقی اتاق در محل اتاق تبریز به منظور بررسی مشکلات صادرات از محل ترانزیت خارجی واحدهای تولیدی مستقر در منطقه آزاد ارس در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل برگزار شد:</p> <p><u>نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو:</u> بر اساس بخشنامه گمرک ایران شرایط صدور کالاهای تولید شده در مناطق آزاد به صورتی تعیین شده؛ چنانچه ۱۰۰ درصد و یا مقداری از مواد اولیه کالای تولیدی، وارداتی (خارجی) باشد به میزان مواد اولیه خارجی استفاده شده مشمول محدودیت ها و ممنوعیت صادراتی نمی گردد. گواهی میزان مواد اولیه خارجی مورد استفاده در کالای تولید شده نیز توسط مناطق آزاد صادر می گردد. در واقع بر اساس گواهی سازمان منطقه آزاد، میزان مواد اولیه کالای وارداتی مشخص می باشد، لیکن علیرغم ابلاغ بخشنامه از سوی گمرک ایران و عدم محدودیت و ممنوعیت میزان کالاهای وارداتی استفاده شده در واحدهای تولیدی، متاسفانه تولیدکنندگان منطقه آزاد ارس با مشکل رفع تعهد ارزی برای کل محصول صادراتی مواجه شده اند. در حالیکه ارزی به این واحدها تخصیص پیدا نکرده مقداری از مواد اولیه استفاده شده در محصول نیز وارداتی می باشد. این مشکل که به دلیل عدم هماهنگی بین گمرک ایران و بانک مرکزی ایجاد شده، هزینه های مضاعفی برای واحدهای تولیدی مستقر در منطقه آزاد ارس ایجاد کرده که بایستی راهکاری برای رفع مشکل این واحدها اندیشه شود.</p> <p><u>آیدین محمدی، مدیرعامل شرکت تندیس پویان تدبیر ارس:</u> مواد اولیه از کشور دیگری وارد می گردد بعد از بسته بندی، سورتینگ و پردازش یا تغییر ماهیت، به همان صورت به کشورهای دیگر صادر می شود. (این موارد به میزان مواد اولیه داخلی و خارجی برای مناطق آزاد در جداول ۴ و ۵ از طرف سازمان مناطق آزاد تعیین شده است.) متاسفانه نبود رویه در مناطق آزاد باعث شده محصولات تولیدی جزو صادرات قطعی لحاظ شده و در بانک مرکزی مشمول رفع تعهدات ارزی شود. بر این اساس تولیدکننده باید برای مواد اولیه خارجی که هیچگونه ارزی بابت آن دریافت نکرده است رفع تعهد ارزی انجام دهد. اگر کارخانه ای در سرزمین اصلی مستقر بوده و به این فعالیت مشغول باشد، آیا همچنان مشمول رفع تعهد ارزی می شد؟</p> <p>به عنوان مثال یکی از واحدها، کشمش وارد کرده و بعد از سورتینگ و بسته بندی به کشور دیگری ارسال کرده است. متاسفانه برای کل کشمش ها این واحد تعهد ارزی لحاظ شده است. در حالیکه صرفا میزان ارزش افزوده از جمله کارگر، انرژی و ... می تواند شامل تعهدات ارزی گردد. در حالیکه بر اساس گواهی تولید مناطق آزاد قید شده؛ صددرصد از مواد اولیه خارجی استفاده</p>	<p>جمع بندی جلسه کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۴</p>

شده است. در مناطق آزاد به دلیل اینکه سرزمین اصلی نمی باشد، ورود موقت وجود ندارد این مشکل ایجاد شده است. در اصل مشکل در سامانه است و در بحث تشخیص مواد اولیه مشکلی وجود ندارد. چرا که در این خصوص به حد کافی مستندات وجود دارد.

جلال حاجی پور، نماینده گمرک سازمان منطقه آزاد ارس: در خصوص مشکلی که آقای محمدی مطرح کرده اند، به دفعات مکاتباتی انجام شده، ولی متأسفانه مشکل سیستم همچنان باقیست. در این خصوص نیاز است رویه ای در سامانه ایجاد شود تا صادرات به طور خودکار از محل مواد اولیه خارجی تسویه گردد. با شرایط حاضر، تولیدکنندگان بجای پرداختن به امر تولید، پیگیر نامه ها و مکاتبات این موضوعات می گردند. یکی از واحدهای مستقر در منطقه آزاد که در زمینه قیر فعالیت دارد با چنین مشکلی مواجه شدند. در این راستا نامه ای به بانک مرکزی ارسال شد، لیکن آنها رد کردند و گفتند هر آنچه که در سیستم باشد مورد قبول خواهد بود. این مشکل سراسری می باشد ولی به دلیل اینکه در استان ما بحث تولید بیشتر است، مشکلات نیز بیشتر بروز می کند. این مشکل بایستی از سامانه جامع حل گردد.

مهدی حسن نسب، مدیرعامل شرکت آیدین تجارت ارس: در خصوص این موضوع، منطقه آزاد با بانک مرکزی مکاتباتی انجام داده است. بنده نیز به مدت ۱۰ روز در تهران پیگیر حل مشکل واحد خود در این زمینه بودم. لیکن به دلیل اینکه بانک مرکزی در مورد رویه آن کارشکنی می کرد. اختلافی بین بانک مرکزی و منطقه آزاد در تهران وجود داشت. در نهایت قرار بر این شد کوتاژهای مربوطه از بابت اینکه اجناس وارده خارجی می باشد، به بانک مرکزی ارائه شود تا اقدام به حذف آن کنند. اگر قرار بر این روال باشد پروسه طولانی خواهد بود. چند سال قبل موردی داشتیم، گردو را وارد کرده و پوست آنرا جدا کرده صادر کردیم که ارزش ۳۰۰ الی ۴۰۰ هزار تومانی داشت. متأسفانه بعد از تجدیدنظر، شامل جریمه کم اظهاری به مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار تومان شد. به دلیل ارزش صادراتی که گمرک تعیین می کند برای سه سال گذشته، اختلاف ارزش یک میلیون دلار برای واحد ما تعیین شده است. این مشکلات باعث شده نتوانیم به فعالیت ادامه دهیم.

بهروز زارع، نماینده گمرک تبریز: با توجه به درخواست عزیزان در خصوص اجرائی شدن رویه ورود موقت در مناطق آزاد، طبق ماده (۵۱) قانون امور گمرکی و ماده (۲۰) قانون مناطق که قلمرو گمرک را تعریف کرده است این امر شدنی نمی باشد. لیکن این نیز منطقی نیست که از کالای ترانزیت خارجی وارد شده که بعد از پردازش کالا صادر شده است درخواست برگشت ارز حاصل از صادرات گردد. در بخشنامه موجود در رابطه با ورود موقت (صادرات از محل ورود موقت) برگشت ارز حاصل از صادرات به مقدار ارزش افزوده تعریف شده است. با توجه به این موضوع جای سوال است که چرا این رویه در مورد کالای ترانزیتی که بعد از پردازش از مناطق صادر می شود، عملیاتی نشده است؟ همانطور که گفتیم با توجه به تعریفی که در مورد "ورود موقت" در ماده (۵۱) ذکر شده است رویه ای است که در قلمرو گمرکی اجرائی می شود و در مناطق آزاد به استناد ماده (۲۰) قانون مناطق، قلمرو گمرکی محسوب نمی شود و در نتیجه نمی توان ورود موقت را در آن مناطق عملیاتی کرد. با این حال باید دغدغه این عزیزان که کاملاً به جا می باشد به ارگان های مربوطه سازمان صمت و در صورت نیاز به اصلاح قوانین به مجلس انعکاس داده شود.

علی بیسلیم، معاون گمرک جلفا: موضوع کاملاً مشخص می باشد و خلا قانونی نیز نداریم، تنها مشکل در رابطه با الکترونیکی بودن رویه و بین بخشی بودن آن می باشد که باعث ایجاد ابهاماتی شده است که به تبع آن ایجاد هماهنگی لازم سخت شده است. در خصوص تعیین تکلیف ورود موقت در مناطق آزاد اولین بار در سال ۹۸ مصوب شد که ما معترض عنوان "ورود موقت" شدیم. هر کالایی می تواند وارد مناطق آزاد شود و واحد می تواند به امر "تولید و صادرات"، "تولید و مصرف در منطقه"، "تولید و وارد" و یا ترکیبی از این حالت ها بپردازد. مشکل از اینجا شروع می شود که کارشناس بانک مرکزی یا اطلاعاتی از این امر ندارد و یا همکاری نمی کند. شخصاً با بانک مرکزی مذاکره و جلسه مشترکی نداشتیم. بر اساس بازخوردی که دیروز کسب کردم، از طریق دفتر صادرات با بانک مرکزی و مناطق آزاد هماهنگی لازم در بحث انرژی صورت گرفته است. ولی در بحث کالاهای عمومی باید آقای

موسوی (مسئول مناطق آزاد) پیگیر موضوع باشند. رویه صادرات مثل سابق نمی باشد. سابق در ابتدای سال برای تمام رژیم های گمرکی کوتاژ اعلام می شد. به طور مثال صادرات از محل عبور موقت، صادرات از محل کالای تولیدی و ... که هر واحدی درخواست تسویه ارزی، پیمان سپاری و ... داشت از این طریق اقدام می کرد. در حال حاضر از طریق سامانه صورت می گیرد و سامانه ضوابط مربوط به خود را داراست و گمرک ایران، سازمان صمت و بانک مرکزی در این خصوص اختیاراتی ندارد. ما تمایل داشتیم کوتاژ به صورت سالانه از صفر شروع شود تا با مشاهده آن بفهیم چندمین اظهارنامه مالیاتی، چندمین اظهارنامه صادراتی و ... می باشد. ولی برنامه نویسان سامانه اعلام کردند تفکیک رویه ها در سامانه امکانپذیر نیست. چون به تفکیک آنها باید سرور ایجاد شود. روشی که پیشنهاد دادند و گمرک ایران، سازمان صمت و بانک مرکزی از آن تبعیت می کنند اینست که کدرهگیری (کوتاژ) صادر می شود. ابتدا برداشت منطقه آزاد به این صورت بود که نامه ای به گمرک ارسال شود از گمرک ایران به دفتر فناوری ارسال شود تا دفتر فناوری به کالاهای تولید شده در مناطق آزاد رویه دیگری لحاظ کند. کامنت برنامه نویس دفتر فناوری به این صورت بود که؛ این پیشنهاد منطقی است ولی از لحاظ رویه اجرائی برنامه نویسی معقول نیست و باید سریال داده شده با همان روند عمل شود. حال سوال اینجاست که اگر این امر شدنی نیست و گمرک ایران، سازمان صمت و بانک مرکزی نمی توانند اینکار را انجام دهند، پس چاره کار چیست؟ ما تقاضاهای منطقه آزاد یا ارباب رجوع را در سال های ۹۷ تا ۱۴۰۰ به گمرک ایران ارسال کرده ایم. دفتر صادرات نیز آنها را به دفتر فناوری انتقال داده است. لیکن بر اساس اعلام دفتر فناوری، ایجاد رویه جداگانه برای این منظور امکان پذیر نمی باشد. هر سریال سندی که ثبت الکترونیکی می شود کدرهگیری دریافت می کند که از طریق همین کد قابل پیگیری می شود. یعنی در همین کدرهگیری اطلاعاتی از جمله اینکه چند صددرصد داخلی و یا چند درصد خارجی می باشد وجود دارد.

در واردات مشکلی در بحث کوتاژ نداریم تنظیم اظهارنامه در واردات همانند صادرات می باشد و کدرهگیری داده شده در بحث صادرات همان کوتاژ می باشد. اگر ترخیص در بحث واردات به صورت ورود موقت یا ترخیص قطعی باشد و بعد از تولید مجدد صادر کند و از همان سامانه حقوق و ورود پرداختی خود را مطالبه خواهد کرد. اشکال این موضوع عدم هماهنگی بین مناطق آزاد و بانک مرکزی می باشد. با آقای صادق معاون دفتر صادرات در این مورد صحبت کردم اعلام کردند در این خصوص مذاکرات زیادی انجام دادند و قرار بر این شد آقای موسوی در این خصوص با بانک مرکزی صحبت کنند که در این جلسه ۳ پیشنهاد داده شود: ۱. در صورت نیاز مصوبه ای در این جلسه تصویب شود ۲. مناطق آزاد در این خصوص نامه ای مکتوب کنند. ۳. بانک مرکزی به هر واحد تولیدی شک داشته باشد از شورای مناطق آزاد پیگیر شوند. پیشنهاد می دهم این موارد از طریق شورا نیز پیشنهاد داده شود. چون اگر در شورای رفع موانع مناطق آزاد یا در راس مناطق آزاد این تصمیمات اخذ شود، قابل تسری به کل کشور نمی گردد. ما به عنوان نماینده گمرک ایران و نماینده گمرکات اجرائی این موضوع را بررسی کردیم لازم است مناطق آزاد به طور مستقیم با بانک مرکزی وارد مذاکره شوند. هرگونه اطلاعات و کمکی از گمرک ایران، دفتر فناوری و دفتر آمار، حتی از گمرکات اجرائی نیاز باشد آماده ایم در اختیار بانک مرکزی قرار دهیم.

دولت گمرک را موظف به راه اندازی سامانه کرده است و از صفر تا صد تمام اطلاعات در این سامانه قابل رویت می باشد. با وجود این اگر نیاز باشد می توانند از طریق نامه در خصوص هر کدام از واحدهای تولیدی فایل مربوطه را درخواست کنند. البته این امر اصولاً نیاز نیست و منجر به بروکراسی زاید می شود.

تعلیق کارت بازرگانی واحدها دغدغه اضافی برای آنها شده است پیشنهاد می کنیم از منطقه آزاد استعلام کنند که آیا درخواست واحدها منطقی می باشد یا خیر که در اینصورت بحث تعلیق و تعزیرات حل می شود و پیرو آن ما به بحث تسویه آن بپردازیم.

جلال حاجی پور، نماینده گمرک سازمان منطقه آزاد ارس: کارخانه به عنوان تضمین برای بدهی واحد می باشد می توان اعلام کرد. واحد به علت بدهی اجازه ندارد وسیله ای از کارخانه خارج کند ولی نیاز نیست مانع فعالیت آن شوند.

فرزاد فرجی، مدیر صنایع سازمان منطقه آزاد ارس: مناطق آزاد یعنی خارج ایران، ولی هنوز تعدادی این موضوع را قبول نکرده اند و ارباب رجوع را درگیر بروکراسی های کاغذی یا سیستمی می کنند. در خصوص جلسات متعددی در سطح استانی و ملی تشکیل شده است. متأسفانه بانک مرکزی دسترسی به سامانه مناطق آزاد ندارد. در این راستا می توان ایجاد پل ویژه مناطق آزاد در سامانه جامع گمرک درخواست کرد تا بانک مرکزی اطلاعات مورد نیاز خود را از این پل اخذ کند.

علی بیسلیم، معاون گمرک جلفا: در این خصوص کلاً ۱۴ رويه وجود دارد. ابتدا باید ۱۴ رويه تفکیک شود. در بین این ۱۴ رويه، بایستی صادرات عمومی برای مناطق آزاد و ویژه تعریف شود. سامانه برای حذف بروکراسی اداری ایجاد شده است.

بهروز زارع، نماینده گمرک تبریز: نباید به این موضوع سطحی نگریست، اظهارنامه صادراتی از محل عبور موقت مورد قبول نخواهد بود. به دلیل اینکه باید ارزش افزوده هر اظهار توسط بانک مرکزی بررسی شود. از طرفی گمرک نمی تواند به صورت سرخود دستور ایجاد تغییرات در سامانه را داشته باشد. می توانند از گمرک بخواهند رويه ای تعریف کند با عنوان "صادرات از محل ترانزیت خارجی". قبلاً اظهارنامه صادراتی از محل ورود موقت نیز مورد قبول بانک نبود و بیان می کرد باید کل ارز برگشت داده شود. بانک مرکزی رويه خود را صرفاً براساس تصمیم گمرک تغییر نداد. بلکه توسط مقامات بالاتر این تصمیم اتخاذ شد و گمرک به عنوان یکی از سازمان های اجرائی آن را پذیرفت. تصمیم به این صورت بود که اعتراض صادرکنندگان در مجلس و صنایع بررسی گردد. سپس بانک موظف شد به نسبت ارزش افزوده از اظهارنامه های صادراتی از محل عبور موقت اقدام کند. این موضوع باید از طرف ارگان های مربوطه و صاحب نظر به صورت شفاف منعکس شود تا در خصوص اظهارنامه های ترانزیتی پردازش شده و عین همین روال عملی شود. یعنی بانک موظف شود از اظهارنامه های صادراتی که از محل ترانزیت می باشد به نسبت ارزش افزوده ارز برگشتی اخذ کند.

علی بیسلیم، معاون گمرک جلفا: از طریق تنظیم بازار یا اتاق یا هر طریقی که مصلحت می دانید هماهنگی لازم انجام شود تا بانک مرکزی مسئولیت خود را انجام دهد.

نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: می توان همان روشی که برای کالاهای ورود موقت سرزمین اصلی تصویب شده است را برای صادرات از محل ترانزیت مناطق آزاد نیز درخواست نمود.

علی بیسلیم، معاون گمرک جلفا: شما همان پیشنهاد را مطرح کنید در نهایت توسط دفتر صادرات، مناطق آزاد و بانک مرکزی چکش کاری لازم صورت خواهد گرفت.

ناصر امامی فرد، مشاور حقوقی اتاق: اکثر اشکالات بوجود آمده در اینست که برداشت صحیحی از مفاهیم مناطق آزاد وجود ندارد. به دلیل اینکه مناطق آزاد با ورود موقت متفاوت می باشد درخواست اصلاح هماهنگی گمرک با بانک مرکزی را داشته باشیم. (درخواست ها در چند بعد از جمله ارزش افزوده مالیاتی، بحث تعهدات ارزی و اصلاح هماهنگی گمرک با بانک مرکزی را داشته باشیم.) بنا به فرمایش آقای بیسلیم، پیشنهادات خود را بدون استفاده از کلمه "ورود موقت" بیان کنیم.

فرزاد فرجی، مدیر صنایع سازمان منطقه آزاد ارس: این پیشنهاد برای آینده مفید می باشد، برای متعهدین ارزی حال حاضر می توان کاری کرد؟ در وضع موجود، بخشی مربوط می شود به "متعهدین ارزی بنا حق" که در حق آنها ظلم شده است. در مورد کارت بازرگانی نیز رويه ای که برای صدور و تمدید کارت بازرگانی مناطق آزاد وجود دارد همانند سرزمین اصلی می باشد. بهتر

<p>است در این خصوص نیز کارخانه به عنوان ضمانت مورد قبول باشد تا با رویه مناطق آزاد مورد حمایت قرار گیرند. دو نوع پیشنهاد باشد: ۱. بحث رویه ها که ملی می باشد. ۲. حل مشکلات وضع موجود</p> <p><u>علی بیسلم، معاون گمرک جلفا:</u> اگر این موضوع در جلسه شورا مطرح شود آقای خلیل الهی این اختیارات را دارند تا این موضوع را تا زمان تعیین تکلیف به صورت مقطعی متوقف کنند.</p> <p><u>نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو:</u> موضوع کارت بازرگانی در حیطه اختیارات استانی نیست. لیکن می توان بررسی موضوع را از مجموعه قضائیه درخواست نمود.</p>	
<p>۱. با توجه به مشکلات ناشی از عدم هماهنگی بانک مرکزی و منطقه آزاد و تحمیل رفع تعهد ارزی صادرات محصولات با منشاء مواد اولیه خارجی در مناطق آزاد، پیشنهاد می گردد: ساز و کاری برای تفکیک مواد اولیه خارجی از داخلی در محصولات تولیدی در مناطق آزاد طراحی گردد تا مواد اولیه خارجی مورد استفاده در محصولات مشمول رفع تعهد ارزی نگردند.</p> <p>۲. تا تعیین تکلیف مشکلات رفع تعهد محصولات تولیدی با منشاء مواد اولیه خارجی صنایع مستقر در منطقه آزاد، پیشنهاد می گردد: مجموعه دادگستری و نهادهای نظارتی استان تمهیداتی جهت جلوگیری از تعلیق کارت بازرگانی و عدم معرفی به تعزیرات این واحدها را اعمال نمایند.</p>	<p>پیشنهادات</p>
<p>۱. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۲. قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰؛</p> <p>۳. مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی در خصوص رفع تعهدات ارزی؛</p> <p>۴. مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۵. ابلاغیه شماره ۳۵۰/۹۷/۱۲۳۹۱۵۷ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ گمرک جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۶. نامه شماره ۹۷/۱۰۰/۴۰۰۳۹ مورخ ۹۷/۰۸/۲۶ سازمان توسعه تجارت خطاب به رئیس گمرک جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۷. نامه شماره ۹۷/۱۰۰/۵۰۴۹۸ مورخ ۹۷/۱۰/۲۹ سازمان توسعه تجارت خطاب به رئیس گمرک جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۸. چهل و چهارمین نشست کمیته اقدام ارزی؛</p> <p>۹. نامه شماره ۱۴۰۰/۱۰۵۵۹/ص مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۹ سازمان منطقه آزاد ارس خطاب به سازمان توسعه تجارت ایران؛</p> <p>۱۰. نامه شماره ۱۴۰۱/۰۷/۲۲۰۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ تعدادی از صاحبان واحدهای تولیدی مستقر در منطقه آزاد ارس خطاب به اتاق بازرگانی تبریز؛</p> <p>۱۱. نامه شماره ۱۴۰۱/۰۷/۲۳/ت مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ شرکت تندیس پویان تدبیر ارس خطاب به اتاق بازرگانی تبریز.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>